

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 223

Horisontti-nimisen aukion katusuunnitelma

TRE:3438/10.03.02/2025

Valmistelija / lisätiedot:
Sivenius Jouni

Valmistelijan yhteystiedot

Rakennuttajainsinööri Raija Tevaniemi, puh. 050 523 2052 ja vanhempi erikoissuunnittelija Petri Rantanen, 040 764 2883, etunimi. sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi. sukunimi@tampere.fi

Päätös

Asia palautettiin uudelleen valmisteltavaksi siten evästettynä, että alueen pyöräilyä ei haluta ohjata ajoradalle, vaan tavoitteena on löytää ratkaisu, joka on turvallinen sekä pyöräilijöille että jalankulkijoille. Myös alueen kivetystä pidetään haastavana kävelijöille, ja siihen halutaan löytää toimivampi pinnoite.

Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus

Horisontti-nimisen aukion suunnitelmaehdotus piirustusnumero 1 /23029 hyväksytään kustannusarvioineen muistutuksista huolimatta ja aukion kunnossapitoluokaksi määrätään kunnossapitoluokka 3.

Kokouskäsitely

Anna Danska ehdotti, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi seuraavasti evästettynä: "Alueen pyöräilyä ei haluta ohjata ajoradalle, vaan tavoitteena on löytää ratkaisu, joka on turvallinen sekä pyöräilijöille että jalankulkijoille. Myös alueen kivetystä pidetään haastavana kävelijöille, ja siihen halutaan löytää toimivampi pinnoite." Antti Ivanoff ja Laura Korhonen kannattivat ehdotusta.

Lautakunta hyväksyi yksimielisesti Danskan palautusehdotuksen.

Perustelut

Horisontti-niminen aukio sijaitsee Ranta-Tampellassa Paasikivenkadun, Ranta-Tampellan kadun ja Verstaankadun risteysalueella. Suunnitelmassa erotellaan eri kulkumuodot toisistaan. Ajoratojen risteykseen on suunniteltu kiertoliittymä, joka jäsentää ajoneuvojen kulkua aukiolla. Suojateiden kohdilta aukiolle tehdään korotus. Asfalttipintainen ajoväylä erotetaan 5 senttimetriä korkealla reunakivellä muusta torialueesta. Pyöräily osoitetaan ajoradalle. Jalkakäytävät päällystetään punaisella graniittilaatalla, jota on käytetty jo Ranta-Tampellan kadun jalkakäytävillä. Ajoväylän reunoille tulee istutusalueita.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aukion länsilaitaan on sijoitettu 5 kpl jäteputkijärjestelmän täydentäviä jäteastioita.

Suunnitelman kustannusarvio on 231 000 euroa.

Katuvalaistus on jo toteutettu ja hulevedet ohjataan sadevesiviemäriin ja viheralueiden painanteisiin.

Katusuunnitelmaehdotusten mukaiset rakennustyöt sisältyvät Tampereen kaupungin kaupunkiympäristön palvelualueen 2025 vuosisuunnitelmaan.

Katusuunnitelmaehdotus oli julkisesti nähtävillä 11.6. – 26.6.2025. Siihen jätettiin neljä muistutusta:

Tampereen seudun polkupyöräilijät ry:n muistutus:

"Horisonttiaukio on risteys, jossa pyöräliikenteen tavoiteverkossa kohtaavat itä-länsisuuntainen seudullinen pääväylä ja keskustaan johtava alueellinen pääreitti. Laadittu katusuunnitelma ei mielestämme ole seudulliselle pääreitille sovelias ratkaisu. Kaupungin pyöräliikenteen kehittämisohjelman mukaisesti pyöräliikenteen pääreittejä tulisi sujuvoittaa, mutta koemme että suunniteltu ratkaisu lähinnä hankaloittaa varsinkin seudullisen pääreitin sujuvuutta. Kuten kehittämisohjelmassa todetaan, pääreittejä käytetään ensisijaisesti pitkämatkaiseen ja nopeaan pyöräilyyn. Erityisesti seudulliset pääreitit pitää suunnitelma tämä näkökulma edellä. Suunniteltu liikenneympyrä ei mahdollista sujuvaa ja nopeaa pyöräilyä seudullista pääreittiä pitkin. Geometria on myös suunniteltu siten, että on hyvin todennäköistä, että seudullista pääreittiä ajava pyöräilijä oikaisee väärään ajosuuntaan. Ympyrän keskustaan rakennettu kiveys on autoille käytännössä vain visuaalinen elementti, josta voi ajaa yli siitä välittämättä. Polkupyörällä kiveys on epämukava ja aiheuttaa kaatumisen vaaran. Rakenne siis vaikeuttaa pyöräliikennettä, mutta ei hidasta saman väylän jakavaa autoliikennettä. Vastaavien liikenneympyröiden epätoimivuus pyöräliikenteessä on todettavissa esimerkiksi Jäähallinkaarella. Tarkkaa analyysia emme ole tehneet, mutta omien havaintojemme perusteella pyöräilijät eivät pääsääntöisesti noudata oikeanpuoleista liikennettä kyseisessä ympyrässä. Ja miksi noudattaisivatkaan, kun liikenne sujuu jouhevammin sääntöjä rikkomalla?

Liikenneympyrään on lisäksi suunniteltu hidasteet. Pyöräliikenteen käyttämillä reiteillä ei tulisi käyttää hidasteita lainkaan kaatumisvaaran vuoksi. Etenkään seudullisilla pääreiteillä minkäänlaisia ylimääräisiä töyssyjä ei pidä olla lainkaan. Hidasteet on poistettava suunnitelmasta liikenneturvallisuuden vuoksi. Risteykseen ei tulisi mielestämme rakentaa ympyrää lainkaan - sen sijaan seudulliselle pääreitille pitäisi antaa esteetön kulku ja muut risteyksen haarat osoittaa väistämisvelvollisiksi. Huomautamme myös, että risteyksen pohjoishaaran pyörätien kohdalla ollaan tekemässä sama virhe kuin Hämeenkadulla, eli pyörätie häivytetään näkyvistä pintamateriaalilla, joka ei erotu jalkakäytävästä juuri lainkaan. Ratkaisu johtaa konflikteihin jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden välillä, ja sitä myötä uusiin raflaaviin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

lehtiotsikoihin, aivan kuten Ranta-Tampellan rantaraitilla aiemmin. Pintamateriaali tulee vaihtaa tavalliseen asfalttiin."

Vastaus:

Horisontti on aukio, jossa risteävät eri kulkumuodot ja jonka alueella tulee ottaa huomioon kaikki kulkijat. Se on ikään kuin shared space (jaettu tila), jolla on tarkoitus vähentää ajoneuvojen valta-asemaa, vähentää liikenneonnettomuuksia ja parantaa muiden tienkäyttäjien turvallisuutta. Aukio on suunniteltu korotettavana joka suunnasta niin, että sen asema korostuu.

Liikenneympyrän tarkoituksena on selventää liikenteen kulkureittejä. Se on uuden "Kaupunkikiertoliittymien suunnitteluohjeen" mukainen, jossa "Minikokoista kiertoliittymää käytetään yleensä asuinalueiden kokoojakaduilla tai tonttikaduilla, joilla on tarve esimerkiksi hidastaa ajonopeuksia tai selkeyttää liikenneverkkoa. Raskas liikenne on lähtökohtaisesti vain jäteautoja tai pieniä kuorma-autoja, joilla kiertoliittymän mitoitus tarkistetaan. Tässä ratkaisussa ei ole kiertosaareketta, vaan sen korvaa linssimäinen kivetty ja korotettu alue. Se on rakennettu niin, että raskas ja pitkä ajoneuvo voi ylittää sen mutta henkilöautolla ajaminen on epämiellyttävää. Minikiertoliittymissä pyöräliikenne on lähtökohtaisesti ajoradalla, koska on oletettavaa, että liikennemäärät ovat niin vähäisiä, ettei lähialueen kaduille ole toteutettu erillisiä pyöriteitä."

As Oy Kanavanvahdin muistutus:

"Toivomme ettei Verstaankadun yhdistettyä kävely/pyörätietä välillä Koelaitoksenkatu ja Valumallinpolku muuteta kävelytieksi ja pyöräilyä siirretä ajoradalle. Verstaankadun nykyinen yhdistetty kävely/pyörätie on toimiva. Suunnitelmissa tulee huomioida autoilijat, kävelijät ja varsinkin niin sanotut normaalit pyöräilijät. Ehdotetulla ratkaisulla ajetaan näkemyksemme mukaan "pikapyöräilijöiden" etua. Ajorata Horisonttiaukion ja Valumallinpolun välillä ei ole turvallinen pyöräilylle. Pyöräilijöiden nopeudet voivat nousta suuriksi ja kapealla väylällä nopeat pyöräilijät eivät mahdu turvallisesti ohittamaan hitaampia varsinkaan ratasillan alla, missä on myös huonompi näkyvyys.

Ehdotamme Koelaitoksenkadun ja Valumallinpolun väliselle yhdistetylle kävely/pyörätielle lisättävän katumerkintöjä pyörä- ja kävelyväylien osoittamiseksi. Kun kulkijat ovat oikeilla väylillä, pyöräilijät voivat ajaa myös suuremmilla nopeuksilla, mutta alle alueella sallittua 20 km nopeutta.

Verstaankadun ja Helmisenraitin risteyksessä pyöräilyn nopeuksia voidaan rajoittaa korotuksilla. Koelaitoksenkatua ja Helmisenraittia käyttävistä pyöräilijöistä osa ei tule siirtymään Verstaankadun länsipuolelle ajokaistalle, vaan tulevat käyttämään nykyistä kävely /pyörätietä varsinkin etelään päin. Skuuttipysäköinti on kanavan sillalla Verstaankadun itäpuolella, ja skuutteja käyttävät tulevat jatkossakin ajamaan myös Verstaankadun kevyenliikenteenväylällä. Suunnitelma ei

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

myöskään paranna Helmisenraittia käyttävien pyöräilijöiden liittymistä Verstaankadulle ja edelleen ajoväylälle, vaan heikentää.

Jätteiden putkikeräysjärjestelmää täydentävä lähikeräyspiste:

Horisonttiaukio on keskeisin sisään tuloväylä alueelle. Jäteastiat eivät sovi paikalle. Ehdotamme lähikeräysastioille etsittävän muu paikka alueelta tai arvioitavan riittävätkö alueen kolme (3) muuta keräyspistettä? Astioiden kohdalle suunniteltu P-paikka (ilmeisesti tarkoitettu jäteauton pysäköintiin) on lähellä kiertosaareketta. Pysäköinti/pysähtyminen heikentää näkyvyyttä ja houkuttelee myös muita autoja pysäköimään paikalle. Istumapaikat tultaisiin suunnitelman mukaan poistamaan jättepisteiden kohdalta. Istumapaikkoja ja myös kasvillisuutta tulisi lisätä aukiolla. Vähintäänkin jäteastioiden alue tulisi maisemoida runsaammalla kasvustolla tai muulla tavoin, jotta astiat olisivat mahdollisimman huomaamattomia.

Helmisenraitti

Toivomme, että myös Helmisenraitti huomioidaan jo tässä katusuunnitelmassa. Helmisenraittia käyttävien pyöräilijöiden määrä on lisääntynyt ja tulee lisääntymään, koska pyöräpaikkoja kiinteistöillä on sijoitettu niin, että niiden kulku on Helmisenraitin puolella. Myös kiinteistöjä rakennetaan lisää. Autohalleista ulosajo on jo nyt hankalaa, koska pyöräilijöiden nopeudet voivat olla korkeita alamäessä. Mahdollisesti jäteastioita joudutaan lisäämään Helmisenraitille nykyisten täydentävien keräysastioiden lisäksi. Tämä tulisi myös huomioida suunnitelmissa. Helmisenraitin jäteastioiden alue tulee siistiä ja maisemoida."

Vastaus:

Ranta-Tampellan pyöräilyä ja skuuttien liikennettä on haluttu suunnitelmassa siirtää ajoradalle, koska nopeudet ja läheltä piti tilanteet ovat lisääntyneet jalkakäytävillä. Tarkoitus on siirtää pyöräily Verstaankadulla ajoradalle alkamaan rautatien eteläpuolelta, mutta tämä Horisontti-nimisen aukion suunnitelmaehdotus ei koske Verstaankatua vaan asiaa tarkastellaan laajemmin koko Ranta-Tampellan alueella myöhemmin tehtävässä liikenteellisessä suunnitelmassa. Alueen nopeusrajoitus on 20 km/h.

Jätteiden täydentävät lähikeräyspisteet on sijoitettu aukiolle palvelemaan Ranta-Tampellan kadun alkupään kiinteistöjä. Jättepistepaikkojen sijaintia on selvitetty useampaan otteeseen, mutta koska alue on niin tiiviisti rakennettu, tilaa niille ei ole löytynyt kuin 4 paikkaa. Osa näistäkin on vielä tilapäisiä alueen keskeneräisyyden takia. Astioiden kohdalle on suunniteltu jäteautolle nurmikivipintainen tyhjennyspaikka, jotta jäteauto ei estä takaa tulevan ajoneuvon näköyhteyttä. Alue tullaan maisemoimaan kasvustolla.

Tämä suunnitelma ei koske Helmisenraittia, mutta myös siellä olevat jäteastiat tullaan maisemoidaan kasveilla.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Asukas 1:n muistutus:

"Pontek Oyn alkuperäisessä suunnitelmassa alueen tärkeintä aukiota reunusti puita. Aukiota reunustavat puut luovat tunnelman ja viihtyisyyden alueelle. Tätä ei ole uudessa suunnitelmassa huomioitu vaan puusto on poistettu. Kuten taannoinen arkkitehtiraati arvioi vehreyden määrä ratkaisee Ranta-Tampellan lopullisen onnistumisen asuinalueena. Tämän takia myös oikeat puut ovat tärkeitä aukiolle.

Jätekeräysastiat eivät sovi aukiolle visuaalisesti eikä liikenteellisesti. Ne vievät tilaa viheralueelta ja oleskelupenkeiltä. Niiden täyttö ja tyhjennys sotkee risteysalueella liikennettä ja estää näkyvyyttä.

Myös aukiota ja ympäristöä elävöittävän taideteoksen paikkavaraus on poistettu.

Pyöräilijöiden ohjaaminen Verstaankadulla ajoradalle ei tule poistamaan nykyistä pyörätietä käytöstä vaan käytännössä siinä tullaan edelleen ajamaan. Pyöräilijöiden turvallisuuden kannalta uusi suunnitelma on huono kun ne ohjataan ajoradalle ennen risteysaluetta."

Vastaus:

Pontek Oy:n ja Maisema-arkkitehtitoimisto Maanlumon aikanaan, 10 vuotta sitten, tekemät yleissuunnitelmat eivät puiden osalta ole Horisonttiaukiolla mahdollisia, koska maan alla sijaitsee niin paljon kunnallistekniikkaa. Alueen halki kulkee kaikkien johtolaitosten runkolinjat. Jo rakennetussa ympäristössä on pyritty istuttamaan mahdollisimman paljon puita.

Jätteiden täydentävät lähikeräyspisteet on sijoitettu aukiolle palvelemaan Ranta-Tampellan kadun alkupään kiinteistöjä. Jätepistepaikkojen sijaintia on selvitetty useampaan otteeseen, mutta koska alue on niin tiiviisti rakennettu, tilaa niille ei ole löytynyt kuin 4 paikkaa. Osa näistäkin on vielä tilapäisiä alueen keskeneräisyyden takia. Astioiden kohdalle on suunniteltu jäteautolle nurmikivipintainen tyhjennyspaikka, jotta jäteauto ei estä takaa tulevan ajoneuvon näköyhteyttä. Alue tullaan maisemoimaan kasvustolla.

Alkuperäiselle taideteoksen paikalle ei ole tässä erillistä tilaa, vaan mahdollinen uusi paikka pitää miettiä uudelleen.

Ranta-Tampellan pyöräilyä ja skuuttien liikennettä on haluttu siirtää ajoradalle, koska nopeudet ja läheltä piti tilanteet ovat lisääntyneet jalkakäytävillä.

Asukas 2:n ehdotus:

"Jätteiden lähikeräysastioille varattua aluetta pidennetään niin, että siinä varaudutaan jäteastioiden lisätarpeisiin (nykyinen astiamäärä on osoittautunut jo nyt alimitoitetuksi).

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Jäteautoille suunniteltu 2,25 m leveä nurmikiveysalue tulisi leventää nykyisille jäteautoille riittävän leveäksi (onko nurmikivi oikea materiaali raskaiden jäteautojen alla?)

Aukion pohjoisosasta rannan kevyen liikenteen väylälle johtavien kävelyväylien jatkeille tulisi lisätä pyörätien yli suoja tiemaalaukset ja -liikennemerkkit (risteys on osoittautunut jalankulkijoille ja pyöräilijöille erittäin vaaralliseksi), (harva pyöräilijä tulee siirtymään henkensä kaupalla pyörällään Ranta-Tampellan kadulle, vaikka niin toivoisittekin).

Rannan kevyen liikenteen väylän pintaan tulisi maalata kävelijän ja pyöräilijän figuurit."

Vastaus:

Jätteiden keräysastioiden tilantarve on mietitty niin, että ne on myös mahdollista maisemoida kasveilla. Jos jäteastioiden määrä ei riitä, niiden tyhjennysväliä tulee pienentää.

Jos jäteautojen nurmikivettävää tilaa suurennetaan, siinä pysäköivät myös muut. Kiveyksellä on haluttu osoittaa, että alue ei ole tarkoitettu kuin jäteauton pysähtymiseen.

Ranta-Tampellan liikennemerkkejä ja merkintöjä tullaan tarkistamaan.

Alueella on vielä työnaikaisia liikennejärjestelyjä.

Toimivalta: Hallintosäännön 22 §:n 1 ja 2 momentti

Tiedoksi

Petri Rantanen, Raija Tevaniemi, Leena Tala

Liitteet

- 1 1 Liite yla 2.9.2025 Horisonttiaukio katujärjestelypiirustus
- 2 2 Liite yla 2.9.2025 Horisonttiaukio leikkaukset
- 3 3 Liite yla 2.9.2025 Muistutus Tampereen seudun polkupyöräilijät ry
- 4 4 Liite yla 2.9.2025 Muistutus Asunto Oy Tampereen Kanavanvahti
- 5 5 Liite yla 2.9.2025 Muistutus, asukas 1
- 6 6 Liite yla 2.9.2025 Muistutus, asukas 2

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§223

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)